

Žužemberk

Žužemberk	
	
	
Geografska lega v Sloveniji	
Koordinati: 45°49'54.18"N 14°56'0.85"E	
Država	 Slovenija
Statistična regija	Jugovzhodna Slovenija
Tradicionalna pokrajina	Dolenjska
Občina	Žužemberk
Površina	
• Skupno	7,8 km ²
Nadm. višina	239,5 m
Prebivalstvo (2020)^[1]	
• Skupno	1.081
• Gostota	140 preb./km ²
Časovni pas	UTC+1 (CET)
• Poletje (DST)	UTC+2 (CEST)
Poštna številka	8360 Žužemberk

Vir: Wikipedia

Spomenik NOB Ladu **Ambrožiču-Novljanu**, klikni Partizanski spomeniki na Geopediji World:

https://www.geopedia.world/?locale=sl#T281_L2518_F2518:3165_x1665496.3750309246_y5752423.954715842_s14_b36

Življenjepis

Lado Ambrožič je od leta 1927 pri avtorstvu literarnih del in kot urednik *Jugoslovenskega srednješolca* uporabljal psevdonim Jure Novljan, ki ga je 1941 vzel za svoje partizansko ime. Pred 2. drugo svetovno vojno je bil učitelj (poučeval je tudi v Osnovni šoli Žužemberk 1929–1930) in je pripadal levemu krilu Sokolov. 1941 se je pridružil narodnoosvobodilni borbi in je hitro napredoval: postal je poveljnik Gubčeve brigade, 3. operativne cone, prvi komandant 9. korpusa NOVJ in od novembra 1944 načelnik Glavnega štaba NOV in PO Slovenije; v znani nesreči, ko je bil ob preskušanju orožja smrtno ranjen komandant Franc Rozman Stane, je bil tudi Ambrožič ranjen in se je moral zdraviti vse do konca vojne. Po vojni je bil komandant mesta Ljubljane in komandant zaledja 4. Jugoslovanske armade, končal je Vojaško akademijo JLA in opravljal različne dolžnosti v vojnem letalstvu oz. generalštabu JLA, pomočnik ministra za promet, načelnik Višje vojne letalske akademije ter glavni upravnik civilnega letalstva. Bil je član plenuma Glavnega odbora OF, do leta 1953 je tudi poslanec v Ljudski skupščini FLRJ. Ustanovil je Letalsko zvezo Jugoslavije in bil njen prvi predsednik ter prvi predsednik Ljudske tehnike Jugoslavije. Leta 1953 je bil s činom generalmajorja premeščen v rezervno sestavo, nakar se je zaposlil v gospodarstvu (od 1954 direktor Industrijskega biroja v Ljubljani), 1959 pa predčasno upokojen.

Po upokojitvi je napisal vrsto zgodovinskih vojaških študij, med njimi *Partizanska protiofenziva*, *Pohod XIV. divizije*, monografije o Gubčevi, Cankarjevi in Dvanajsti brigadi ter o Petnajsti diviziji. Bil je soustanovitelj (1988) in prvi predsednik Društva piscev zgodovine NOB (od 1992 častni predsednik) ter eden najplodovitejših piscev o njej.

1983 je postal častni občan Nove Gorice.

Po letu 1990 je ustanovil domoljubno gibanje *Slovenska pot*.

Ambrožič je prejel več nagrad in priznanj. Dvakrat je prejel nagrado vstaje slovenskega naroda, in sicer za monografiji *Pohod štirinajste* (1967) in *Cankarjeva brigada* (1975). Postal je častni občan občine Nova Gorica (1983). Prejel je več nagrad: red za hrabrost, red bratstva in enotnosti I. stopnje, red partizanske zvezde, red zaslug za narod I. stopnje (1966), red vojne zastave in sovjetsko odlikovanje red Kutuzova II. stopnje (1944). Je tudi nosilec partizanske spomenice 1941. Leta 1998 je bil odlikovan z zlatim častnim znakom svobode, najvišjim državnim odlikovanjem za zasluge pri obrambi svobode in uveljavljanju suverenosti Republike Slovenije. 2005 so mu v Žužemberku postavili spomenik. prav tako na Banjšicah (Trnovo).

Njegov sin je Lado Ambrožič ml, slovenski novinar in TV-urednik, ki je izdal knjigo očetovih spominov *Novljanovo stoletje* (2006).

Vir: Wikipedija, na povezavi: https://sl.wikipedia.org/wiki/Lado_Ambro%C5%BEi%C4%8D_-_Novljan

Vir: Slovenska biografija, Ambrožič Ladislav, na povezavi: <https://www.slovenska-biografija.si/oseba/sbi917633/>

Žužemberk: Spomenik NOB generalmajorju Ladu **Ambrožiču** - Novljanu

Odkritje spomenika, posvečenega Ladu Ambrožiču - Novljanu, v parku pred občinsko stavbo v Žužemberku, 17. 12. 2005

Vir: POP TV, na povezavi: <https://www.24ur.com/novice/slovenija/velicastni-nob.html>

Vir: Slovenska biografija

Vir: Slovenska biografija

Vir: Vir: Škufca, J., Kocijan L. in Bregar M., Spomenik narodnoosvobodilne vojne pri Žužemberku, Novo mesto, Zveza združenj borcev za vrednote NOB, območni odbor, 2007.

OO ZB za vrednote NOB Žužemberk, april 2023